

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2024, NUMMER 195

Datum	18 december 2024
Van	College B&W
Behandeld door	M. Verschelling-Hartog
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	m.verschelling@utrecht.nl
Kenmerk	11913342
Beleidsveld	Wmo en Welzijn, Volksgezondheid

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2024 nummer 195 van Beau Nederhand (Volt), Patrick Jansen (Volt), Linda Bode (Volt) van 19 november 2024 over Hoe moet het verder met of zonder het IZA?.

De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Op het moment dat de VNG uit de SPUK IZA stapt, betekent dat dan dat we geen budget van het Rijk meer krijgen om doelen binnen het sociaal domein te behalen?

Antwoord 1

Op 17 december heeft VWS laten weten de SPUK IZA voor 2025 te continueren. De ALV van de VNG heeft de resolutie van het bestuur om te stoppen met de gesprekken rond het Integraal Zorg Akkoord (IZA) aangenomen. Gemeenten konden door deelname aan het IZA aanspraak maken op SPUK IZA middelen. VWS geeft dus aan de SPUK niet te stoppen hangende de gesprekken over gelijkwaardigheid en financiën. Er worden momenteel afspraken gemaakt over meer gelijkwaardigheid voor gemeenten. In het BO IZA begin januari worden deze naar alle waarschijnlijkheid door de IZA-partners bekrachtigd. Als dat gebeurt zal de VNG weer plaatsnemen aan de onderhandelingstafel over het aanvullende Zorg en Welzijns Akkoord.

We zien dat er veel beweging is rond het IZA. Recent heeft ook de ziekenhuissector het kabinet laten weten de gesprekken rond het aanvullend akkoord op het IZA op te schorten als gevolg van de bezuinigingen op onder andere opleidingen voor zorgprofessionals. Daarnaast is de stemming over de zorgbegroting in de Eerste Kamer uitgesteld.

Vraag 2

We weten dat de SPUK IZA naar een negental maatregelen gaat. [Zie Document Utrecht - Beantwoording SV2024 nr 178 over IZA Gelden - iBabs Publieksporaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#) Wat betekent dat voor deze doelen?

Antwoord 2

Uitgangspunt in de besteding van SPUK IZA is dat we geen structurele beleidstaken of –maatregelen financieren. De inzet op de maatregelen uit de beantwoording van SV2024 178 betrof dan ook uitsluitend inzet in 2024. Voor 2025 wordt een nieuwe afweging gemaakt.

De lange termijn doelen die we met het IZA regioplan willen realiseren moeten met name met transformatiemiddelen bekostigd worden en kennen een andere financiering. Deze transformatiemiddelen blijven gewoon beschikbaar (zie ook antwoord 3).

Vraag 3

Wat betekent dat voor de inwoners van onze stad, bijvoorbeeld de ouderen en mentaal kwetsbare inwoners, waarvoor deze gelden worden ingezet?

Antwoord 3

De reguliere activiteiten van de gemeente blijven doorgaan, maar een extra impuls vanuit de IZA middelen is dan niet meer mogelijk. Overigens kunnen partijen nog steeds aanspraak maken op transformatiemiddelen die vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld als zij een transformatieplan indienen. Partijen actief in Utrecht kunnen dus zelf een voorstel doen om de zorg te transformeren en hier middelen voor aan vragen via de zorgverzekeraar. Via die weg is het voor een deel van de initiatieven die uit SPUK IZA gefinancierd worden, mogelijk om wel financiering te vinden. We ondersteunen partijen in de stad om deze aanvragen te doen.

Vraag 4

Wat betekent dat voor de nota 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen'?

Vraag 5

Welke doelen uit de bovengenoemde beleidsnota komen daarmee onder druk te staan?

Antwoord 4 en 5 gecombineerd

De centrale ambitie uit het coalitie-akkoord en de doelen uit de nota Gezondheid blijven overeind. Deze zijn in de realisatie niet afhankelijk van het IZA. Vanuit het Rijk krijgen we al jarenlang middelen voor het verkleinen van de gezondheidsverschillen. Sinds 2023 maken de middelen onderdeel uit van een brede SPUK. De structurele middelen in deze brede SPUK (gezondheidsverschillen verkleinen, kansrijke start) gaan door zij het met 10% korting in 2026. De incidentele middelen in deze brede SPUK (bv mentale gezondheid, kinderen naar gezond gewicht) stoppen vanaf 2026. Dit is één van de redenen geweest voor de VNG om te stoppen met de gesprekken over het IZA.

Vraag 6

De motie vanuit de VNG is geschreven vanuit het perspectief dat we te weinig middelen krijgen om de IZA doelen te verwezenlijken. Welke doelen haalt de gemeente Utrecht op dit moment niet door te gebrek aan middelen?

Antwoord 6

Zonder de gewenste structurele middelen lukt het onvoldoende om de sociale basis en het brede sociaal domein te versterken. De doelen in het IZA regioplan zijn er op gericht zorg te voorkomen en zo dichtbij mogelijk oplossingen voor zorgvragen te organiseren. In het IZA zien wij dus een beweging naar de voorkant, waarbij juist het sociaal domein essentieel is om deze verschuiving te kunnen realiseren. Veel van de transformatieplannen vragen structurele inzet vanuit de sociale basis en het sociaal domein, terwijl er nu al sprake is van hervormingen in het sociaal domein. Indien het Rijk de randvoorwaarden niet realiseert, kan dat bijvoorbeeld betekenen dat het verkennend gesprek mentale gezondheid tot 2027 plaats kan vinden door middel van tijdelijke transformatiemiddelen, maar dat deze in 2028 stoppen als er geen financiering meer is. Dit maakt dat we als gemeente terughoudend zijn: wij kunnen geen infrastructuur opbouwen als wij nu al weten dat hier vanaf 2028 geen financiering voor is.

Vraag 7

Met welk bedrag lukt het wel om de IZA doelen te behalen en uit welke andere middelen dan het IZA zijn daarvoor inzetbaar?

Antwoord 7

Er is geen schatting te maken van de benodigde middelen om de doelen in het IZA regioplan te realiseren. Dit is een omvangrijk geheel van interventies in het medisch en sociaal domein. Landelijk zet de VNG in op een doorrekening en uitvoeringstoets van het nieuwe akkoord dat in de maak is. Graag benadrukken dat wij dat het niet alleen om de omvang van het bedrag gaat dat nodig is om de IZA doelen te behalen, maar dat het ook afhankelijk is van de vraag of de beschikbare middelen incidenteel of structureel zijn.

Op dit moment verkennen wij ook andere mogelijkheden om financiële middelen aan te trekken voor het realiseren van de IZA doelen, zoals de Specifieke uitkering domeinoverstijgend samenwerken (SPUK DOS) en de Stimuleringsregeling Technologie in Ondersteuning en Zorg (STOZ).

Vraag 8

Ziet het college risico's met andere SPUK middelen, zoals bijvoorbeeld het GALA?

Antwoord 8

We zien een aantal ontwikkelingen met betrekking tot de SPUK-middelen rond gezondheid en preventie. We weten dat de SPUK's naar het gemeentefonds worden overgeheveld met een korting van 10%. Daarnaast zijn de middelen voor het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) tot 2026 vastgelegd. Er is vanuit VWS een beweging om een deel van de doelen uit het GALA onder te brengen in het addendum op het Integraal Zorg Akkoord, waardoor het GALA op termijn lijkt te vervallen. Deze ontwikkelingen kunnen tot gevolg hebben dat er minder structurele en incidentele middelen beschikbaar zijn voor de gemeente. Tegelijk is de inzet van de VNG erop gericht structurele middelen voor preventie en het sociaal domein te realiseren, waardoor dit risico mogelijk afgewend wordt.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen Hoe moet het verder met of zonder het IZA?

19-11-2024

Vragen:

De Volt fractie wil graag meer weten over de gevolgen van het eventueel uit het IZA stappen.

1. Op het moment dat de VNG uit de SPUK IZA stapt, betekent dat dan dat we geen budget van het Rijk meer krijgen om doelen binnen het sociaal domein te behalen?
2. We weten dat de SPUK IZA naar een negental maatregelen gaat. Zie [Document Utrecht - Beantwoording SV2024 nr 178 over IZA Gelden - iBabs Publieksporaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#) Wat betekent dat voor deze doelen?
3. Wat betekent dat voor de inwoners van onze stad, bijvoorbeeld de ouderen en mentaal kwetsbare inwoners, waarvoor deze gelden worden ingezet?
4. Wat betekent dat voor de nota 'Samen gezondheidsverschillen verkleinen'?
5. Welke doelen uit de bovengenoemde beleidsnota komen daarmee onder druk te staan?
6. De motie vanuit de VNG is geschreven vanuit het perspectief dat we te weinig middelen krijgen om de IZA doelen te verwezenlijken. Welke doelen haalt de gemeente Utrecht op dit moment niet door te gebrek aan middelen?
7. Met welk bedrag lukt het wel om de IZA doelen te behalen en uit welke andere middelen dan het IZA zijn daarvoor inzetbaar?
8. Ziet het college risico's met andere SPUK middelen, zoals bijvoorbeeld het GALA?

Gesteld door:

- Beau Nederhand, Volt
- Patrick Jansen, Volt
- Linda Bode, Volt